

HAIKU U HRVATSKOJ

Đurđa Vukelić Rožić

„Ako smo osjetili haiku, moramo mu posvetiti svoj život.“
—Vladimir Devidé¹

Hrvatska je raj za haiku-pjesnike! Ova srednjoeuropska, mediteranska „zemlja tisuću otoka“, ima obalu na Jadranskom moru dugu 1777 kilometara, te je po duljini obale treća u Sredozemlju, iza Grčke i Italije. Hrvatska je velikim dijelom prostrta po slavonskoj ravnici, a na blagim obroncima gora to je zemlja vinograda i vina; jedna je od deset zemalja domaćica Dunavu koji njome protječe u duljini od 188 kilometara, spajajući Sjeverno i Crno more. I jasno, ni hrvatske gore, planine, jezera, ritovi i močvarna polja nisu uspjeli pobjeći budnom oku i olovci hrvatskih haiku-pjesnika. Hrvatska sela sačuvala su običaje i tradiciju kroz brojne projekte očuvanja okoliša i tradicijskih vrijednosti. Hrvatska je prva imala *europsko selo roda* na rukavcu rijeke Save, u Lonjskom polju (selo Čigoč) gdje se kao i u cijeloj nizinskoj Hrvatskoj s mnogo ljubavi, pažnje i stručnosti održavaju i njeguju stare drvene kuće i njihovi krovovi, kako se ne bi uznemirilo brojne porodice bijelih roda, koje se svake godine vraćaju svome staništu.

JE LI HRVATSKI HAIKU I HAIKU JUGOISTOČNE EUROPE SPECIFIČAN HAIKU?

Ono što se često veže uz poimanje haikua Jugoistočne Europe jest ruralni način života. No, u stvarnosti, hrvatski haiku-pjesnici i autori haiku-poezije iz susjednih zemalja, pišu i o urbanim kao i o ruralnim iskustvima (pritom ruralno ne znači nužno i zaostalo), uključujući ljude te okolni životinjski i biljni svijet, koji se svi redom nastoje adaptirati (odviše brzo) tehnološkom razvoju i promjenama načina života. Ovo se može promatrati kao prednost baš kao i nedostatak.

Riječ je o svjetonazoru i o osobnom izboru vrijednosti. Između ostalog, baš zbog ovih kvaliteta života, otuđenost među ljudima izražena je u manjoj mjeri nego možda u megapolisima razvijenijega Zapada s višim životnim standardom. Ključan je senzibilitet prema prirodi i sitnicama iz svakodnevnog života, mada je on daleko od neponovljivog senzibiliteta razvijenog u Japanu, zemlji iz koje je haiku potekao.

1. Vladimir Devidé: Antologija hrvatskoga haiku pjesništva, Naklada P.I.P Pavičić, Zagreb 1996.

Produbljena percepcija, trenuci snažne lucidnosti, posljedica su načina života, iako daleko od šintoizma i zen-budhizma. Skroman način života možda njeguje i dozvoljava sažet i elokventan način izražavanja te sklonost asketizmu koji je odlika i haiku-pjesništva. Riječ je ovdje o otvorenim, senzibilnim umjetničkim dušama, kao i o stotinama autora koji se u Hrvatskoj izvan haikua bave književnošću, glazbom i umjetnošću, bez materijalne koristi, iz čistog entuzijazma, a podalje od profesionalizma ili pak takozvane glavne struje (*mainstream*). Možda je i današnji haiku na ovim prostorima svojevrsni otpor postojećem potrošačkom i materijalističkom društvu današnjice.

Povijesno gledano, područje jugoistoka Europe prostor je mnogih nacija, jezika, religija, alfabeta, tradicije i stare i veoma raznovrsne povijesti umjetnosti i kultura. Gotovo sve velike europske nacije, kraljevstva i carstva osvajala su ove predjele europskoga kontinenta. U posljednjem desetljeću dvadesetoga stoljeća, šest zemalja koje su bile ujedinjene pod zastavom Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije, kao posljedica političkih pregovora po svršetku Drugoga Svjetskog rata (pod vodstvom Josipa Broza Tita, 1892-1980) razdvojile su se i Hrvatska je postala neovisna zemlja po prvi put. Ostale zemlje koje su se osamostalile jesu Slovenija, Bosna i Hercegovina, Srbija, Crna Gora i Makedonija. Pokrajina Kosovo stekla je neovisnost 2008. godine.

HRVATSKI HAIKU

U tadašnjoj socijalističkoj Hrvatskoj, jednoj od republika bivše Jugoslavije, ne samo takozvana književnost matičnoga toka (*mainstream*), već i politika, kroz pera mladih i još neafirmiranih književnika, napadala je i sprečavala razvoj haikua. Ono što je hrvatski haiku danas u svijetu, golemim je dijelom posljedica polustoljetnoga strpljivog rada i upornoga stvaranja Vladimira Devidéa, koji je unatoč poteškoćama, devetnaesterim knjigama i na više od stotinu tribina, te mnogim nastupima u javnosti i medijima, približavao kulturu, umjetnost i povijest Japana Hrvatskoj. O njemu i njegovom radu snimljeno je nekoliko dokumentarnih filmova. On piše: „Počeci hrvatskog haiku-pjesništva nisu bili nimalo laki. Otpori su bili vrlo žestoki; ponekad čak i brutalni. Javnost i mediji, a još manje književnici, haiku nisu prihvaćali ni kao informaciju, a kamoli kao kulturnu i umjetničku činjenicu.“²

Vladimir Devidé (1925 – 2010), „otac hrvatskoga haiku-pjesništva“, rođen je u Zagrebu gdje je stekao temeljno i fakultetsko obrazovanje. Bio je intelektualac *par excellence*, s doktoratom iz matematičkih znanosti, akademik s četrdestogodišnjom sveučilišnom karijerom, književnik, prevoditelj, pjesnik haikua, japanolog (jedini kojega je Hrvatska imala desetljećima) i svjetski putnik. Živio je skromnim životom haidina. Vrstan i elokventan govornik, svoje je govore i prezentacije na tribinama o japanskoj kulturi i umjetnosti znalački urešavao profinjenim humorom i anegdotama. Sve do svoje smrti u kolovozu 2010. ovaj majstor haikua ohrabrivao je i motivirao pjesnike iz Hrvatske i zemalja bivše Jugoslavije, posebice iz Srbije. Pisao je mnoge osvrte, prikaze, recenzije i eseje o haiku-poeziji i haiku-publikacijama, koje je objavljivao u zemlji i inozemstvu. Putovao je i govorio na gotovo svim festivalima, prezentacijama knjiga i susretima haiku-pjesnika u Hrvatskoj. Također, vodio je intenzivnu korespondenciju s pjesnicima haikua iz cijeloga svijeta i Hrvatske. Godine 1990. postao je *professor emeritus* na Sveučilištu u Zagrebu iz područja matematike. Bio je član Hrvatske akademije znanosti i

2. *ibid.*

umjetnosti (izvanredni 1973-1990. i redoviti 1990-2010). Također, predavao je na sveučilištima u SAD i Australiji. Godine 1983. nagrađen je prestižnim ordenom Svetoga Blaga - Konsantō Zuihōshō, te nizom nagrada u bivšoj Jugoslaviji i Hrvatskoj.³

Vladimir Devidé

Sjena penjača
oklijevajući, penje se
sjenom ljestvi

The climber's shadow
hesitatingly climbing
the ladder's shadow

Runner-up, 19th Itoen "Oh-I-Ocha" New Haiku Contest, Tokyo, Japan 2008

O BON festival:
milijuni zvijezda na nebu
svijeće na jezeru

O BON festival:
millions of stars in the sky,
candles on the lake

A Prize, 2009 Genkissu! Spirits up! World Wide Hekinan Haiku Contest, English haiku

Također, poznati hrvatski književnici bilježe haiku:

Enes Kišević

u istoj košulji
dječak i vjetar šecu
uz more

in the same shirt
boy and wind take a walk
by a rough sea

A Special Prize, 2007 Genkissu! Spirits up! World Wide Hekinan Haiku Contest, English haiku.

Kod tolikog neba
ugušila se u oku—
mušica.

The whole sky
but drowned in my eye—
a gnat

Enes Kišević: *Zelene Piramide / Green Pyramids* (Prometej, Zagreb, 2008)

Luko Paljetak

Na razorenom
zvoniku još i dalje
pogledam na sat.

To the bombed
church tower I still look
at the clock.

48.tjedan/week, *Calendar/Rokovnik Spreewenagenda* (Nizozemska/The Netherlands, 2000)

U nebu vidim
nebo; u vodi vidim
vodu i nebo.

In the sky I see
the sky; in the water
the water and the sky.

Haiku, nestašna pesma by Nebojša Simin (Novi Sad, Serbia 2000)

Drago Štambuk

Čovjek.
Razapet između
neba i zemlje.

Man.
Crucified,
between sky and earth.

3. (<http://www.croatia.org/crown/articles/9510/1/Vladimir-Devide-and-Haiku-poetry-in-Croatia.html>)

Nad bunarom list
što pada
u nebo

A leaf over the well
falling
into the sky.

Niotkud / From Nowhere (Ribun Publishing, Tokyo, May 2011)

Pajo Kanižaj

Tragovi ptica
sa svih strana svijeta
skreću u nebo.

Traces of birds
from all sides of the world
Turn aside to the sky.

Iz "Renga," *Vrabac/Sparrow* 5-6 (proljeće-ljeto 1994)

Anto Gardaš (1938-2004)

Zlatnim čavlima
ljetna noć pribijena
o golo nebo.

The summer night
nailed to a bare firmament
with golden nails.

Treća nagrada, Kusamakura Haiu Competition, Kumamoto, 2000

Režući dinju
sjetih se da još nisam
nahranio psa.

Cutting a melon,
I found out I still hadn't
fed my dog.

Sjaj Mjesečine / The Moonlight Brightness (Matica Hrvatska, Osijek 2003)

Tomislav Marijan Bilosnić

Ni jedno drvo
ne zadržava vjetar
kad se osami . . .

Not a single tree
retains the wind
once secluded . . .

Počasno priznanje, 12th Mainichi Haiku Contest 2008,

Kamena školjka.
Na vrh Velebita
duboko more.

A stone shell.
On the top of Velebit*
a deep sea.

Velebit, 2004

Dragutin Tadijanović (1905-2007)

Zatvorena knjiga
Na stolu gdje pišem:
Šuti ko zemlja.

A closed book
On the desk where I write:
As silent as earth.

Veliku nadu polažemo u uključivanje haikua u *Unescov* popis zaštićene nematerijalne baštine, na prijedlog uglednoga fizičara Akita Arime i uz podršku donedavnoga predsjednika Europskoga vijeća Hermana von Rompuya, obojice vrsnih haiku-pjesnika. (*Asabi Shimbun*, 26. siječnja 2014).

Jadran Zalkar, pjesnik haikua, doktor filozofskih znanosti, piše: „Haiku je više od poezije.... Ono po čemu je hrvatska kultura i umjetnost prepoznatljiva u svijetu, to je haiku-poezija. Na drugim područjima kulture i mjetnosti, to su tek rijetki pojedinci. Po brojnosti i po vrsti

umjetničkog izraza, jedino hrvatska haiku-scena suvereno konkurira u svijetu po najstrožim svjetskim kriterijima za haiku-poeziju“.⁴

Jadran Zalokar, Rijeka

protiv bure
nemoćni širi krila—
mali galeb

against the Bora
helplessly spreading its wings—
a small gull

Haiku 1 (9) (Varaždin, Spring 1979)

Pahulja snijega
začudan pogled
mladog goluba

a snowflake—
looking in surprise at
a younger pigeon

Nagrada, Genkissu! Spirits Up! Worldwide Hekinan Haiku Contest 2006.

POČECI HAIKUA U HRVATSKOJ

Haiku su, između ostalog, prenosili putnici, imigranti i istraživači, te je putovao knjigama i pismima. Mada se haiku može prepoznati u poeziji hrvatskih pjesnika (Matoš, Vidrić, Prpić, Ujević, Cesarić), o čemu piše Vladimir Devidé, oni poimence ipak nisu bilježili haiku. Devidé: “Koliko mi je poznato, prvi tekst nekog autora iz Hrvatske u kojem je riječ i o japanskoj haiku-poeziji jest *O klasičnoj japanskoj književnosti* Ivana Fochta u *Republici* 1952, br. 7-8, str. 709-714“. Dubravko Ivančan svoje prve haikue objavljuje u *Krugovima* br. 3, 1953. godine mada oni tada još nisu deklarirani kao haiku.⁵

Anton Gustav Matoš (1873–1914)

JESENJE VEČE

Iza mokrih njiva magle skrivaju
Kućice i toranj; sunce u ranama

Dobriša Cesarić (1902–1980)

JESENJE JUTRO

Obukoh se
Prozoru priđoh,
A vani: jesen.
Moj prijatelj uđe u mokrom kaputu
I cijelu mi sobu namiriše kišom.

Godine 1955. izdavač *Lykos* u Zagrebu tiskao je prvo izdanje *Japanske poezije* (preveo s njemačkog i francuskog Božo Kukolja), a ta zbirka, među ostalim, sadrži i četrdeset haikua

4. Jadran Zalokar: „Polilogija i hrvatski haiku“, esej.

5. Devidé, op. cit.

japanskih starih majstora. Drugo izdanje otisnuto je 1957. godine. Boris Nazansky piše: “Unatoč skućenom obimu ove zbirke, zastupljena su u njoj gotovo sva značajnija imena, kao i svi najraznovrsniji oblici odnosno tipovi japanskih lirskih pjesama od arhajskog petostiha i takozvane *kume-ute* (pjesme od 11 do 13 stihova), te preko *nage-ute* (duge pjesme od 16-149 stihova) i *mijika-ute* ili jednostavno *tanke* (kratke pjesme od 5 stihova, koja dominira u čitavoj japanskoj poeziji), pa sve do modernog *haikaia* (postklasičnoga tipa kratke pjesme od 3 stiha) te suvremenih oblika slobodnoga stiha romantičarskog, futurističkog i surrealističkog smjera, koji nam jasno pokazuju jak utjecaj evropske i američke poezije na suvremenu japansku poeziju ... Za sredinu pedesetih godina prošloga stoljeća u Hrvatskoj (i tadašnjoj Jugoslaviji) ovaj je pregled svakako važan jer predstavlja sponu između stidljivih početaka na ulasku u pedesete i daljnjeg razvoja hrvatskog haikua“.⁶

Malu antologiju japanskog haikua objavljuje Dubravko Ivančan u *Republici* 1966, br. 7-8, str. 320-322, 1958, a iste godine Devidé objavljuje opširni tekst *Japanska haiku poezija u Encyclopaedia moderna* 3-4. str. 35-46. U Splitu 1961. Tonči Petrasov Marović objavio je trinaest svojih haikua iz zbirke *101haiku* u književnom časopisu *Mogućnosti* br. 6.

Tonči Petrasov Marović (1934–1991)

Hommage à Bashō

Samo kamenčić
u vodu bacih—vas me
svijet zapljusnu

I threw a pebble
into the water only—the whole world
splashed on me

Njuši me pas.
Udahne li me jače,
odoh mu u njuh.

A dog sniffing at me.
If he inhales me deeper,
I'll end up in his flair.

Mogućnosti br.6 (Split 1961)

Dubravko Ivančan (1932-1982) najplodniji i najveći hrvatski haiku-majstor (zabilježio je oko dvije tisuće haikua) objavio je 1964. godine zbirku *Leptirova krila*, a potom slijede *Zemljište sa šljukom* (1966), *Svjetlucanja* (1966), *Uvijek iznova raste pjenušavo stablo bijelog vodoskoka* (1968), *Bijeli brod* (1971), *More* (1974), *Život na selu* (1976), *Velegrad* (1978) i *Zeleno nebo* (1981).

Dubravko Ivančan (1931-1982)

Ova će kućica
s cvijećem u oknima
doći u nebo.

This house
with flowers in its windows
will depart to heaven.

Krugovi, br. 3 (Zagreb 1953)

Konji u kasu
potkove
okreću nebu!

Trotting horses
horseshoes
turned to the sky!

Zemljište sa šljunkom (1966)

6. Boris Nazansky: „Spona iz pedesetih,“ esej.

PRVE ZBIRKE HAIKU-POEZIJE U HRVATSKOJ

Godine 1971. Zvonko Petrović objavljuje svoju prvu zbirku haiku-poezije *Trenuci nezaboravka*. Već 1973. izdaje zbirku *Tragom vaših koraka* te 1987. *Kažiprstom u trenutak pogleda*.

Zvonko Petrović (1925-2009)

Stablo jabuke
krava ispod krošanja
pase lattice

Apple tree —
a cow under the branches
grazes on the petals

Haiku World, An International Poetry Almanac (ed. William J. Higginson, 1996)

More
čamac ispod
čamca

The sea . . .
a boat below
the boat

Nagrada, 1st International Ashiya Haiku Festa 2000.

Moric Danon objavljuje prvu zbirku *Poetske sličice* (1973), a potom i zbirku *Moja haiku poezija* (1974), te *Haiku o ljubavi* (1978) i *Tisuću haiku* (1978). Veseljko Vidović objavljuje *Preko uma obruč* (1973) te zbirku *Ocvjetana zemlja* (1977).

Veseljko Vidović

Plava kadulja
Na plećima kamena
Sunča se

A blue sage
On the back of the stone
Sunbathing

Haiku No. 1 (Varaždin, Spring 1977)

Godine 1978. vrsni haiku-majstor Zvonko Petrović, profesor na Fakultetu organizacije i informatike u Varaždinu, uz golem entuzijazam i volonterstvo, te pomoć svoga fakulteta, počinje izdavati časopis *Haiku*. Željko Funda piše o tom prvom časopisu za haiku u Hrvatskoj: „Prvi kvartalni časopis u bivšoj Jugoslaviji startalo je troje entuzijasta, Vladimir Devidé, Zvonko Petrović i Željko Funda (jedini živući od trojca). Tiskano je 14 brojeva časopisa od 1978. do 1981. godine. Otisnuto je oko 800 stranica teksta, književna javnost bivše države upoznata je s najboljim japanskim, američkim i europskim haiku-pjesnicima. *Haiku* je bio veliki pomak u povijesti haikua u zemljama bivše Jugoslavije, posebice u Hrvatskoj i Srbiji gdje se i danas piše vrlo kvalitetan haiku.“⁷

Časopis *Haiku* kasnije je obnovljen i povremeno je izlazio pod uredničkim perom Dubravka Marijanovića (Sipar d.o.o., Zagreb), Višnje McMaster te Đurđe Vukelić-Rožić. (Društvo hrvatskih haiku pjesnika, Zagreb). U uredništvu ovog časopisa bili su između ostalih Zdravko Kurnik, Boris Nazansky i Duško Matas

7. Željko Funda: „Časopis Haiku u Varaždinu,“ esej.

Zdravko Kurnik (1937–2010)

Logorska vatra—
riječi preskakuju
plameni jezik

Campfire at sunset—
words keep jumping over
the flaming tongue

Ito-En, 1997, Počasno priznanje

Nakon odmora
sjena pastira izlazi
iz sjene hrasta

After repose
the shepherd's shadows leave
the oak's shadow

Suruga Baika Literary Festival, Nagrada / An Award 2002

Dubravko Marijanović

ljubavnici—
na autu odvoze
latice trešnje

date under a cherry—
the lovers leave with petals
still on their car

Pohvala, Vancouver Cherry Blossom Festival, Kanada 2008

mala su sunca
i zrele bobice imele
u mjesecini

little suns are
even the ripen istle toe berries
in the moonlight

Zbornik samoborskih haiku susreta / Samobor Haiku Meeting Miscellany 2007

Godine 1979. Tomislav Marijan Bilosnić izdaje svoju prvu zbirku haiku-poezije *Zario ruku u srce*, potom *Potez mača* 1984, te *Iž* 1986. Franjo Krizmanić – *Duga nad gradom* (1979), *Prodavač ogledala* (1981), *Slijepi pjesnik* (1985). Tonči Petrasov Marović – *Suprotiva* (1981).

Franjo Krizmanić (1915-1989)

Crvene trešnje
Zriju u boji djedove
Kovačke vatre.

Red cherries
Ripening in the colour of
Grandpa blacksmith's fire

Haiku br. 3 (Ljeto 1996)

1986—1988. PRVI RECITAL HAIKU-POEZIJE U HRVATSKOJ

U muzejskom prostoru Klovićevih dvora organizirana je 1986. godine velika izložba japanske umjetnosti pod nazivom „Kyôto – cvijet kulture Japana“. U okviru popratnih priredaba ove izložbe, 13. studenoga 1986, održana je i velika večer haiku-poezije na kojoj je sudjelovalo osam pjesnika, a čitani su i radovi Dubravka Ivančana.

U Pazinu, u Istri, održana je 29. travnja 1987. godine druga večer haiku-poezije pod nazivom „Grana u cvatu“. Nastupili su Vladimir Devidé, Tomislav Marijan Bilosnić i Boris Palčić Caskin. Stihove na japanskome govorila je Jasuo Hondo (Yasuo Hondo).⁸

8. Razgovor s Tomislavom Marijanom Bilosnićem, književnik, slikar, novinar i fotograf, Portal hrvatskoga kulturnog vijeća <http://www.hkv.hr/razgovori/14420-tomislav-marijan-bilosnic-razgovor-odavno-smo-u-klopci-or-wellova-svijeta.html>.

Godine 1988, 17. ožujka, održano je prvo predstavljanje zbirke Renéa Matouška *Žegar u Obrovcu*. Mada je živio i radio, kao stomatolog, u Dalmaciji, 1991. godine, kada je u Hrvatskoj buknuo domovinski rat i kada je napadnut grad Vukovar, René se vratio u svoj rodni grad te radio u vukovarskoj bolnici. Nakon pada Vukovara zarobljen je u svojoj rodnoj kući na dan 19. studenog, a 20. istog mjeseca mučen je i ubijen.

Hrvatski autori imali su velikog udjela i u širenju haikua izvan nacionalnih granica. Kad je iste godine Udruženje književnih i likovnih stvaralaca u Odžacima, u Vojvodini, pokrenulo haiku-biblioteku „Macuo Bašo“, glavnim urednikom postao je Tomislav Marijan Bilosnić. Uz ovog su autora u toj biblioteci svoje „paketiće poezije“ objavili i drugi hrvatski autori kao što su Vladimir Devidé, Luko Paljetak, Nada Matanović, Boris Palčić Caskin, Zvonko Petrović, Franjo Krizmanić, Suzana Klarin Žaper, René Matoušek, Rujana Matuka, Pajo Kanižaj i Tomislav Durbešić.

René Matoušek (1958–1988)

Cijedi se Dunav
domaćici iz torbe.
Šaranov rep.

Danube dripping
from a housewife's bag.
The tail of a carp.

Čamac u zoru.
Napuštena sandala
plovi Dunavom.

Boating at dawn—
an abandoned sandal floats
down the Danube.

MEĐUNARODNE NAGRADE HRVATSKIH HAİKINA

Od 1989. godine hrvatski haiku-pjesnici započinju sudjelovanja na međunarodnim natjecanjima za haiku svojim radovima prevedenim na engleski jezik. Te godine Željko Funda biva nagrađen Posebnom nagradom na Svjetskom haiku-natjecanju u Japanu u povodu 300-te obljetnice Bašoova (Bashô) putopisa *Oku no hosomichi*.

Željko Funda

list—
pokriva rupu
u mojoj cipeli.

a leaf
patching a hole
in my shoe.

Special Award, World Haiku Festival Oku no Hosomichi 300 Anniversary, haiku in English 1989

latice trešnje
padaju
u riječi

cherry petals
falling
into words

Sakura Award, Vancouver Cherry Blossom Festival, Canada 2008

Marinko Španović, Boško Vitas, Darko Plažanin i Željko Kidrić dobivaju nagrade odnosno pohvale. Godine 1990. Darko Plažanin pobjeđuje na Međunarodnom natjecanju u Japanu i gostuje na 5. Festivalu kulture Japana.

Darko Plažanin (1957-2009)

nakon oluje	after the storm
dječak briše nebo	a boy wiping the sky
sa stolova	from the tables

Grand Prix, Ehime Prefecture Grand Prix 1990, National Cultural Festival, Japan;
Haiku World, An International Poetry Almanac (ed. William J. Higginson, 1996)

svaka pahulja	each snowflakes
svojim putem	flies its own way into
u istu bjelinu	the same whiteness

Nagrada, International Ashiya Haiku Competition 2001.

Nadalje, 1991. godine na drugome međunarodnom Ito-Enovom natječaju, tri autora iz Hrvatske (Vladimir Devidé, Tomislav Maretić i Zvonko Petrović) nagrađeni su prvim Poticajnim nagradama, a počasna priznanja godinu dana kasnije na istom natjecanju dobivaju Devidé i Petrović.

Zvonko Petrović za svoje haikue osvaja visoke nagrade četiri godine uzastopce, te za svoj izniman uspjeh prima i pismo zahvale hrvatskoga veleposlanika u Tokiju kao promotor Republike Hrvatske u svijetu.

Tomislav Maretić

logorska vatra	the camper's fire
nečujno podgrijava	noiselessly warming up
tavu mjeseca	the pan of the Moon

Merit Award, Ito-En International Haiku Contest, Tokyo, 2001

zimski vjetar-	winter wind-
od zanjihane svjetiljke	from the swaying lamp
miče se ulica	the street is moving

Azami No. 38, 1996

Nagrade na međunarodnim natječajima u Honoluluu 1991, 1992. i 1992. godine odnose Marijan Čekolj, Rujana Matuka, Hasan Džnić i Tomislav Maretić te Nediljko Boban, Ivan Kovačević, a Višnja McMater na natječaju Novozelandskog društva za poeziju. Godine 1993. godine, prema izračunu Vladimira Devidéa, na najvećem festivalu haiku-poezije na svijetu, onom Ito-Enovom, po broju nagrada i pohvala hrvatski su haiku-pjesnici zauzeli treće mjesto, odmah iza autora iz Japana i SAD. Taj se statistički fenomen narednih godina često ponavljao, pa je tako 1997. godine troje hrvatskih autora dijelilo drugu Ito-Enovu nagradu (od šest dodijeljenih drugih nagrada), a bili su to Vladimir Devidé, Nediljko Boban, i Stjepan Rožić.

Nediljko Boban

Svjetlo na trnju.	Light on the thorns.
Požtjela fotografija moje bake	My granny's yellowed photo
u molitveniku	in the black prayer book.

Druga nagrada 7th Kusamakura Haiku contest 2002

Posljednji pjev.
Ptica na kamenjaru
sahranjuje sunce.

The last song.
A bird on the rocks
Burying the Sun.

World Anthology (ed. Alain Kervern), Canada 1998

Stjepan Rožić

crna ploča noći
čeka ispisivanje
ljetnih zvukova

blackboard of the night
waiting for the summer sounds
to be written down

Druga nagrada, Ito-En 1997

uzlijeće svraka
sjena joj ispala iz kandži
na snijeg

a magpie takes off
its shadow fell from its claws
to the snowy ground

Nagrada, 15th HIA Haiku Contest 2013

Godine 1995. u svojoj Antologiji hrvatskoga haiku pjesništva, Vladimir Devidé spominje pedeset međunarodnih nagrada hrvatskih haikina u svijetu. Danas, osamnaest godina kasnije, ovaj broj se zasigurno popeo i na sveukupnih petstotinjak međunarodnih nagrada, čime se malo koja grana umjetnosti u Hrvatskoj zapravo može pohvaliti.

Four Seasons, Haiku Anthology Classified by Season Words in English and Japanese, glavne urednice Koko Katō, otisnuta je 1991. godine i donosi haikue jedanaestero hrvatskih autora.

HAIKU U SAMOBORU

Za hrvatski haiku iznimno je važan grad Samobor. Godine 1992. osnovano je u Samoboru Hrvatsko haiku društvo, a 1993. godine počinje izlaziti časopis Vrabac/Sparrow. Osnivači društva bili su Marijan Čekolj (koji je pokrenuo i školu haikua u Zagrebu), Darko Plažanin, Milan Žegarac Peharnik, Neditjko Boban i Marinko Španović uz sudjelovanje Vladimira Devidéa i mnogih drugih uglednih hrvatskih haikina.⁹

Marijan Čekolj

bačeni kamen
pada u dubinu neba
na jezeru

a tossed stone
falling into the depth of the sky
within the lake

Mainichi Daily News, Tokyo, 1993

rano proljeće
ogromna šuma
sva u jednom pupoljku!

early spring
immense forest—
all in one bud!

An Award, The 10th HIA Haiku Contest 2008

9. Milan Žegarac Peharnik: „Samoborski haiku susreti Darko Plažanin 1993–2013“, esej objavljen u Samoborskom haiku zborniku 2013. (“The Haiku Meetings Darko Plažanin in Samobor, 1993–2013,” published in the Samobor joint haiku collection 2013).

Marinko Španović (1955–2011)

u vojnoj luci Mliječna staza vesla između dva razarača	in the military port the Milky Way is paddling between two destroyers
--	---

A Prize, 2007 Genkissu! Spirits up! World Wide Hekinan Haiku Contest, English haiku

proljetni dažd poklopac skakuće nad uzavrelim grahom	spring rain: the lid is hopping over boiling beans
--	--

1983 World Haiku Contest, Japan; *The Voice of Things* (McGraw-Hill)

Iste, 1993. godine Darko Plažanin i Milan Žegarac Peharnik osnivaju Samoborske haiku-susrete uz pomoć Pučkog otvorenog učilišta Samobor, Gradske knjižnice i Matice hrvatske, ogranak Samobor.

Milan Žegarac Peharnik

sako jutro spoznov se čudi kokoš nad jajcem.	each morning a hen marvelling above her egg.
--	--

Nagrada časopisa *Kaj*, Sv. Ivan Zelina 1996

cug vu travi za ježicom pušeju drobni ježeki	a train in the grass puffing after their mother tiny hedgehogs
--	--

Treća nagrada, Kajkavian dialect, Dubravko Ivančan Haiku Days, Krapina, Croatia 1999

Ovi susreti neprekidno traju do današnjeg dana. Ogranak MH Samobor preuzima organizaciju susreta i tiskanje zbornika, susreti postaju međunarodni, a svake godine tiska se i dvojezični (hrvatski/engleski) zbornik. Susreti danas nose ime preminuloga Darka Plažanina koji je uređivao zbornik i organizirao susrete sve do svoje prerane smrti 2009. Urednik zbornika danas je Ivo Markulin.

Ivo Markulin

tiho odlaze kapi s ledenica prema cvjetanju	drops from the icicles quietly trickling towards vernal blooming
---	--

Treća nagradae, 7th Kusamakura Haiku contest 2002

ftiček i župnik na sprevodu saki svoje žvrgoli	a bird and the priest each chirping his own at the funeral
--	--

Treća nagrada, 9th Haiku Day Dubravko Ivančan, 2006 (Kajkavian dialect)

Godine 1995. Marijan Čekolj objavljuje zapaženu Antologiju pod naslovom *Haiku iz rata/ War Haiku*, Hrvatsko haiku Društvo/Croatian Haiku Society, Samobor.

HAIKU U DALMACIJI

Prva pjesnička haiku-kolonija u Dalmaciji ostvarena je u Milni, na otoku Braču, 1996. godine. Postala je tradicionalna, preselila se u Podstranu, a povremeno je održavana i u zvjezdarnici na Mosoru aktivnošću udruge „Zvezdano selo Mosor“. Godine 2001. tiskan je zbornik *Haiku u Dalmaciji* (urednica Danica Bartulović) u kojemu su objedinjeni radovi ovih susreta kroz nekoliko godina, od haikua, senryua i tanki do rengi i haibuna na hrvatskome standardu i čakavskome narječju autora iz Dalmacije i sudionika susreta iz cijele Hrvatske.¹⁰

Zlatko Juras

dva ježa pa hrid
pa opet dva ježa pa hrid
dnom lekulaju

two sea urchins
then again two sea urchins and a cliff
swaying on the sea bottom

Haiku br. 3, Summer 1996

noću na rivi
zadrijemao prosjak
ispružene ruke

on the shore at night
the beggar dozing
with outstretched hand

Zbornik Samoborskih haiku susreta / Samobor Haiku Meeting Miscellany 2001

Danica Bartulović

hrabri val
još samo pedalj
i eto ga na obali

just a span . . .
the wave will skip the shore
carried by the sirocco

Mainichi Shimbun 26.12.2011.

lovčev puni mjesec
u duplji orahova stable
puh

Hunter's moon
in the hollow walnut tree
a dormouse

Asahi Shimbun 18.10.2013.

Te 1996. godine, William J. Higginson tiska *Haiku World, An International Poetry Almanac*, a u njemu su radovi dvadesetsedmero autora iz Hrvatske. I napokon, nakon više od trideset godina afirmacije, kao krunu svoga dotadašnjeg rada i djelovanja na području haiku-poezije, akademik Vladimir Devidé objavljuje *Antologiju hrvatskoga haiku pjesništva*, Naklada P.I.P. Pavičić, Zagreb. Ova knjiga sadrži više od 1100 haikua osamdesetero pjesnika i pjesnikinja koji su stvarali na hrvatskome jeziku. Nakladnik Josip Pavičić ujedno je i jedan od prvih književnih kritičara koji je protežirao haiku u Hrvatskoj.

HAIKU U LUDBREGU

Haiku-pjesnik, aforističar, pčelar, medar, veliki entuzijast Zdenko Oreč-Gavran, uz svekoliku pomoć svojih Ludbrežana, osniva 1997. godine Ludbreške haiku-susrete. Akademski slikar Rudi Stopar niz godina pripremao je izložbe hajgi, ilustrirajući haikue objavljujane u zbornicima. 10. Zlatko Juras: „Haiku u Dalmaciji“ (Matica hrvatska — Povjereništvo Podstrana, Biblioteka “Perun,” 2001).

Zdenko Oreč

Ljetni pljusak.
Pod stablo padaju cvjetovi
na suho.
Summer downpour.
Under the tree-crown the blossoms
falling onto the dry.
Druga nagrada, 3rd Kusamakura Haiku Contest, Kumamoto, Japan 1998

Dostavno vozilo
radi u snijegu-
miris kruha.
A delivery van
working in the snow-
the smell of bread.
Druga nagrada, 4th Kusamakura Haiku Contest, Kumamoto, Japan 1999

Rudi Stopar

Rdeč frak
Pikapolonica
črni madeži
Red tail-coat
A lady-bird
Black stains
Druga nagrada, 3rd Kusamakura Haiku Contest, Kumamoto, Japan 1998

vezano konopcima
ulovljeno među jarbole
gasi se sunce
tied up with ropes
caught between the masts
the setting sun
Prva nagrada, *Diogen pro cultura* haiku contest, Summer 2012

Niz godina, Zdenko Oreč uređivao je isprva hrvatski, a kasnije i dvojezični (hrvatski/engleski) zbornik. Posljednjih godina urednici su Boris Nazansky i Željko Funda. Susreti se u organizaciji Pučkoga otvorenog učilišta Ludbreg održavaju neprekidno već sedamnaestu godinu. U sklopu susreta Željko Funda dodjeljuje i nagradu „Graševina“ za ponajbolji haiku te godine otisnut u ludbreškome zborniku. Također u Ludbregu, osam godina zaredom raspisivan je međunarodni natječaj za haiku te tiskan *Haiku-kalendar* kojem je glavni urednik bio Boris Nazansky.

Boris Nazansky

kaplje ljetna noć
mjesečina se vrti
u mlinskom kolu
dripping summer night
moonlight rotates
in the mill's wheel
2nd Prize, Melnik Poetry Evenings, International haiku contest Bulgaria 2009

zimsko popodne
između nas dvoje tek
dah toplog čaja
winter afternoon
only the breath of hot tea
between you and me
3rd Prize, Concours 2007 de Haiku sur le The Association pour la Promotion du Haiku, Seichamps. France

HAIKU DAN „DUBRAVKO IVANČAN“, KRAPINA

Grad Krapina, rodni grad je Dubravka Ivančana. U organizaciji Pučkoga otvorenog učilišta u Krapini, a uz podršku Vladimira Devidéa te Društva hrvatskih haiku pjesnika iz Zagreba, godine 1998. osnovani su Haiku dani *Dubravko Ivančan*. Svake godine organizira se natječaj za haiku-poeziju na hrvatskome standardu te kajkavskome narječju za odrasle autore i osnovnoškolsku djecu te se sveukupno godišnje dodjeljuje 12 nagrada. Ovi su dani haiku-pjesništva podržani nizom kulturnih i umjetničkih događanja. Nagrađene haikue ilustrira dr. art Mirjana Drempetić Hanžić Smolić iz Zaboka. Prvonagrađeni autori dobivaju na dar hajgu sa svojim haikuom, a ostali radovi u stalnoj su postavi Galerije grada Krapine.

Godine 1999. dr. Mile Stamenković tiska u Rijeci regionalnu trojezičnu antologiju haiku-poezije *Hvatanje sjenke vjetra/Catturare l'ombra del vento/Grassping the Shadow of Wind*, a u istom se gradu održavaju i Prvi susreti riječkih haiku-pjesnika

Mile Stamenković (1952-2000)

Uništen prostor—
vjetar se zaustavio
pod divljim kestenom.

Destroyed area—
the wind has stopped
under the horse chestnut.

Nagrada, 33rd A-Bomb Memorial Day Haiku Meeting Competition

Vjetar u šašu.
Divlje guske gledaju
u vodu . . .

Wind in the reed.
The wild geese look into
the water . . .

Vrabc/Sparrow No. 7-10, 1994-1995.

Godine 2000. pod uredničkim perom Višnje McMaster tiskana je dvojezična antologija *100 Hrvatskih haiku/100 Croatian Haiku, An Anthology for the Haiku Cards Game*; Biblioteka „Kultura Japana“/The Japan Culture Series, Društvo hrvatskih haiku pjesnika, Zagreb. Godine 2002. održani su i susreti haiku-pjesnika u Lovranu a Društvo haiku pjesnika Rijeka otisnulo je časopis *Galeb*.

Višnja McMaster

brežuljci u zoru—
dio mene ne spava
stapa se s pticama

pre-dawn hills—
part of me not sleeping
merges with birds

Treća nagrada, 12th Kusamakura Haiku contest 2007

s bujne livade
praznih ruku: samotna
zdjela ikebana

back empty-handed
from the bursting meadow: idle
ikebana bowl

Grand Prize Winner, *Timepieces* 1996

HAIKU-SUSRETI I NATJEČAJI U KLOŠTAR IVANIĆU

Prvi susreti hrvatskih haiku-pjesnika u Kloštru Ivaniću održani su u jesen 2003, a osnivači su bili Stjepan Rožić, Vida Pust-Škrkulja i Đurđa Vukelić-Rožić.

Vida Pust Škrkulja

jutarnji vlak
snježnim se ljestvama penje
sve brže i brže

morning train
climbing the snowy ladder
faster and faster

3rd choice, World Haiku Club R.H.Blyth Award 2002

bolnička soba
u snovima lutam kroz
Bašōov uveli vrijes

a hospital room
in dreams I wander over
Bashō's withered moor

Sedam prozora/Seven Windows, A Joint Haiku Collection (Ivanić Grad, 2002)

Ovi susreti svake godine raspisuju natječaje za djecu i odrasle na standardu, čakavskom te kajkavskom narječju te međunarodni natječaj na engleskome jeziku. Prvih deset izdanja zbornika uredila je Đurđa Vukelić-Rožić a niz godina sudio je Dubravko Korbus koji je i njegov sadašnji urednik. O nagradama na čakavskom narječju odlučuje Duško Matas.

Dubravko Korbus

svjetla gradića
rastu iz mirnog mora
u zvjezdano nebo

lights of the city
growing from the silent sea
into starry sky

Nagrada, International Haiku Poetry Festival, Aichi Expo 2007

jesenji sumrak
nebo se tiho spušta
na leđa vrane

silent autumn dusk
the sky descending calmly
onto the crow's back

A Special Prize, 2009 Genkissu! Spirits up! World Wide Hekinan Haiku Contest, English haiku

Duško Matas

staza uz potok
slijedi ga nizvodno
i uzvodno

path along the stream
following it down
and up

Druga nagrada, International Kusamakura Haiku Competition, 1998

niski let ptice
nabujajli potok nosi
prazno gnijezdo

low flight of a bird
a swollen stream carrying
an empty nest

2nd Prize, Ito-En, Tokyo 2000

Japanska državna televizija krajem 2003. godine snimila je 73-minutni dokumentarni film „Stazama hrvatskoga haikua“. Film, koji je sniman na Pagu, pod Velebitom, u Ravnim Kotarima, Zadru i na otoku Ižu, na japanskoj je televiziji prikazan u tri navrata i vidjelo ga je šezdesetak milijuna gledatelja.¹¹

Iste godine, grupa haiku pjesnika osniva udrugu „Tri rijeke“ u gradu Ivanić Gradu te izdaje časopis *IRIS*, (Đ. Vukelić-Rožić glavna urednica).

Godine 2005. Marijan Čekolj objavljuje *Antologiju hrvatske haiku poezije/Croatian Haiku anthology 1990-2005*, Vrabac/Sparrow, Hrvatsko haiku društvo/Croatian Haiku Society, Samobor. Uz redovita odazivanja na natječaje te nizanje uspjeha na međunarodnoj sceni, u Hrvatskoj se i nadalje organiziraju nova događanja na području haiku-poezije. Prvi haiku-susreti „Rene Matoušek“ održani su u Obrovcu 2008. godine, a njihov je osnivač Tomislav Marijan Bilosnić, koji je ujedno i urednik zbornika. Već 2009. u zborniku su, u spomen na Renéa Matouška, prikupljeni radovi šezdesetero autora iz pet zemalja.

I dok dio hrvatskih haiku-pjesnika (još) nije otisnuo zbirke svojih haikua (valja se nadati da uskoro ipak hoće!), treba istaknuti da su u Hrvatskoj ipak otisnute doista brojne zbirke haikua. Zbirka koja svakako ostaje jedinstvena i ističe se jest zbirka Marinka Kovačevića *Predan putu/ Committed to the road*, a posebice njezino poglavlje *Rudarska svjetiljka*, u kojem autor progovara o svojoj rudarskoj mladosti. Posebno je zanimljiva i prevedena na nekoliko jezika zbirka Tomislava Marijana Bilosnića *Velebit*.

Marinko Kovačević

miš u rudniku —

korak brži od

svjetla moje rudarske lampe

Encouragement Award, 9th Itoen “Oh-I-Ocha” New Haiku contest, Tokyo, Japan 1998

a mouse in the mine —

for a step quicker

then the light of my miner’s lamp

bližeći se jami

rudar prigrlji

svoju svjetiljku

approaching the pit,

the miner cuddles to him

his lamp

Predan putu/Committed to the Road (Zagreb, 2000)

Godine 2010. Njegova Ekselencija dr. Drago Štambuk, veleposlanik Republike Hrvatske u Japanu (sada ambasador Republike Hrvatske u Brazilu, Kolumbiji i Venecueli), osnovao je Nagradu „Vladimir Devidé“ (*The Vladimir Devidé Award*) u Osaki u Japanu. To je otvoreno natjecanje za haiku na engleskom jeziku a održava se jednom godišnje u sklopu Azijske konferencije za književnost i knjižničarstvo (the Asian Conference on Literature and Librarianship) u čast i spomen na barda hrvatskoga haiku-pjesništva te njegovu viziju i ljubav za poeziju haiku.

U nakladi Udruge „Tri rijeke“ HPOI Ivanić Grad, Đurđa Vukelić-Rožić potpisuje uređivanje *Nepokošenog neba/An Unmown sky* (Antologije hrvatskoga haiku-pjesništva 1996-2007/Anthology of Croatian Haiku Poetry 1996-2007). Ova je antologija, zajedno s još tri izdanja haiku-poezije na engleskom jeziku dobila uglednu nagradu američke udruge The Haiku Foundation za 2011 godinu. (Touchstone Distinguished Book Award).

11. Bilosnić, *op. cit.*

Đurđa Vukelić Rožić

večernje vijesti	evening news
još jedna masovna grobnica	another mass grave
vremenska prognoza	weather forecast

Peace Museum Award, 33rd A-Bomb Memorial Day Haiku Meeting 1999

pecanje s ocem—	fishing with father—
prazna kanta prepuna	an empty bucket full of
nezaboravnosti	unforgetfulness

Druga nagrada, , Sharpening the Green Pencil, Romanian Kukai Group, 2013

HAIKU U ISTRI

U posljednjih četiri-pet godina učestale su vijesti o uspjesima istarskih autora koji se bave haikuom. Međunarodne nagrade, vijesti o uvrštenju u časopise, razne antologije i priznanja pristižu gotovo svaki mjesec, a prvi autori iz Istre koji su se u tome uspješno okušali jesu Marija Pogorilić iz Rovinjskoga Sela, Malvina Mileta iz Labina, Marija Maretić iz Žminja i Dejan Pavlinović iz Pule. No, kako su njihovi uspjesi rasli, tako se širila i haiku-družina, te je sve više nagrađenih autora koji se bave tim žanrom. Tu su i Đermano Vitasović iz Pule, Rita Stokić-Brgić iz Manjadvorci, Sonja Buljević iz Buja, Sanja Petrov-Vlahović iz Oprtlja, Vesna Milan iz Rovinja, Nevenka Erman iz Žminja ... Gotovo da ne postoji natječaj gdje barem netko od istarskih autora nije nagrađivan ili pohvaljen. Dostupnost interneta i raznih svjetskih natječaja svakako su pridonijeli popularizaciji ovoga žanra.¹²

Dejan Pavlinović

utopi se	drowning
u vlastitom odrazu	in his own reflection
snjegović	a snowman

Druga nagrada, 14th Kusamakura Haiku Competition, Kumamoto 2009

oblutak	sea pebble
samo na tren	only for a moment
u maloj ruci	in a little hand

Druga nagrada, 21st Itoen "Oh-I-Ocha" New Haiku contest, Tokyo, Japan 2010

Marija Pogorilić

iz plavog mora	from a blue sea
sivozeleni kamen	a grayish-green stone
podignuo glavu	raised its head

Pohvala, 12th Mainichi Haiku Contest 2008

12. Vanesa Begić: "Sve brojnija i uspješnija istarska haiku družina", esej.

vjetrić odnosi
miris roštilja
susjedu za večeru

the breeze carrying
fragrant barbecue smoke to
my neighbour for dinner

Nagrada, *Diogen pro cultura* haiku contest, Summer 2012

Đermano Vitasović

svojom zrelošću
suncokret izgubio
putanju sunca

wholly ripe
this sunflower lost
the sun's orbit

Prva nagrada, 14th Apokalipsa Haiku Contest, Slovenia 2012

bus vijolica
topi snig, grije grotu
proliće zovuć

a bunch of violets
melting the snow, warming the stone
inviting the spring

Pohvala, Kloštar Ivanić Haiku Contest 2013 (Chakavian dialect)

Malvina Mileta

u mrežu snova
zalutala ribica
budi se ribar

a stray fish
in the net of dreams
waking the fisherman

Treća nagrada, 13th Kusamakura Haiku contest 2008

mali gušter
s ukradenim suncem
puni rupu suhozida

a tiny lizard
with stolen sunshine filing a hole
in the dry stone wall

Prva nagrada, 15th Haiku Day Dubravko Ivančan, Krapina, Croatia 2013

HAIKU U GORSKOM KOTARU

U Gorskome Kotaru, gradu Delnicama, Udruga „Goranski koraci“ na čelu s predsjednicom, haiku-pjesnikinjom i spisateljicom Slavicom Grgurić-Pajnić osnovala je prve goranske haiku-susrete 2013. godine s ciljem da postanu tradicionalni, a 2014. raspisan je i nagradni natječaj za haiku-poeziju za odrasle autore i učenike osnovnih škola, sa festivalom i susretom pjesnika u listopadu mjesecu.

Slavica Grgurić Pajnić

bijeli lotus
osvjetljava noć
ponad mirnog jezera

a white lotus
enlightening the night
above a still lake

Treća nagrada, 16th Kusamakura Haiku Contest, Kumamoto, Japan 2011

graktanje gavrana —
miris jeseni
pod sumornim nebom

a cawing raven —
fragrance of the autumn
under a sullen sky

Pohvala, 15th *Mainichi* Haiku Contest 2011

Društvo hrvatskih haiku pjesnika, (DHHP) Zagreb, s predsjednicom Višnjom McMaster, u okviru programa Knjižnica Grada Zagreba, niz godina organizira haiku-radionice i natječaje za djecu osnovnih škola. Ove radionice redovito je vodio akademik Vladimir Devidé. Haiku društvo u Rijeci izdalo je časopis Galeb. U Ivanić Gradu je 2006. godine osnovana udruga „Tri rijeke“ koja je do sada otisnula četiri dvobroja časopisa *IRIS*.

Teško je reći tko su hrvatski ponajbolji haiku-pjesnici danas. Znalci haikua prepoznaju djela i imena pjesnika s međunarodnih natječaja ili pak višejezičnih časopisa i antologija. No, sigurno je jedno, Majstor haiku-poezije – zna! Haidin *osjeća* haiku! Također, jedan dio autora u načelu ne izlazi svojim radovima na međunarodna takmičenja, pa čak ni na ona u Hrvatskoj, no u globalu, svojim kvalitetnim radovima doprinose hrvatskom haikuu općenito.

Ipak, izdvojila bih one koji su ne samo najnagrađivaniji, već su i na mnoge druge načine doprinosili hrvatskome haikuu: uređivanjem, prevođenjem, organiziranjem događanja, predstavljanjem publikacija i slično: Boris Nazansky, Tomislav Maretić, Željko Funda, Marijan Čekolj, Višnja McMaster, Stjepan Rožić, Ivo Markulin, Jadran Zalokar, Đurđa Vukelić-Rožić kao i pokojni Vladimir Devidé, Marinko Španović, Zdravko Kurnik, Anto Gardaš i Darko Plažanin.

Također, prof. Željko Funda osnovao je 2003. godine nagradu **Stup haiku pjesnika Ludbreg**, prijelaznu nagradu koja se svake godine dodjeljuje zaslužnoj osobi za rad u području haiku-poezije te populariziranju ovog izričaja i promoviranja imena Hrvatske u svijetu. Do sada su ovu prestižnu nagradu dobili: Vladimir Devidé, Zvonko Petrović, Željko Funda, Zdenko Oreč, Boris Nazansky, Đurđa Vukelić-Rožić, Duško Matas, Franjo Hrg, Stjepan Rožić, Zlata Bogović, Dubravko Korbus te Ivo Markulin. Ova se nagrada dodjeljuje u sklopu Ludbreških haiku-susreta svake godine u mjesecu lipnju u „Centru svijeta“, Ludbregu.

Dvadesetprvo stoljeće donijelo je nekoliko novih antologijskih autora, sve prisutnijih na hrvatskoj i svjetskoj haiku sceni: Nada Jačmenica, Ljubomir Radovančević, Božena Zernec, Tonka Lovrić, Janko Dimnjaković i Nikola Đuretić.

Nada Jačmenica

zraka sunca
na putu u tamu—
krzno krtice

a ray of sunshine
on its way to darkness—
mole's fur

Druga nagrada, 1st Vladimir Devidé Haiku Award 2011, Osaka, Japan 2011

Ljubomir Radovančević

sumrak u dvorištu
jedino svjetlo dopier
od rascvale trešnje

dusk in the yard
the only light there is
a blossoming cherry

Nagrada *Sakura*, Vancouver Cherry Blossom Festival, Canada 2009

Tonka Lovrić

velikom slapu
otima se letom
vodomar

scrambling
against the waterfall
a kingfisher

Ardea No.2

Janko Dimnjaković

Žaba viri iz
ribnjaka: ma gdje li je
stari majstor Bashō?

a frog peeps
from the fish pond: where is now
the old master Bashō?

Božena Zernec, Krapina

beskrajno more
zgujeno između
dva čempresa

the endless sea
crouched between
two cypresses

Nagrada grada Kumamotoa "City of Atesia Waters", Kusamakura Haiku Competition 2008

Nikola Đuretić

Kaić u luci —
s vesla kaplju biseri
zalazećeg sunca.

Dinghy in the harbour —
pearls of the setting sun
dripping from the oars.

Labor u šašu (Zagreb, 2012)

Hrvatski haiku-pjesnici, poput mnogih autora iz takozvanih malih jezika, gdje haiku ulazi u posuđenu kulturu (*the borrowing culture*), nose se s barijerom jezika i teretom prevođenja s materinjeg na engleski jezik. U usporedbi s mnogobrojim autorima anglosaksonskoga područja (većina natječaja je na engleskom jeziku) uspjeh hrvatskih haiku-pjesnika još je i mnogo značajniji, pogotovo uzme li se u obzir odnos Hrvatske i takozvanih velikih nacija po kulturi, tradiciji, standardu i/ili po broju stanovnika. I na kraju, dvije hrvatske haiku-pjesnikinje mlađe generacije:

Silva Trstenjak

autokamp:
naš je prvi susjed
puž s kućicom

auto camp:
our first neighbour
a snail with its shell

Prva nagrada, Apokalipsa Haiku Contest, Slovenia, 2010

Poledica
prijatelj siguran
uz moja kolica

slippery frost
my friend safe
by my wheelchair

Druga nagrada, 3rd Vladimir Devidé Haiku Award, Osaka 2013

Jana Žufić

withering wind's wake—
unveiling stars beyond stars
beyond bare branches

bdjenje britkog vjetra—
razotkriva zvijezde iza zvijezda
iza golih grana

Nagrada, Spiritual Haiku Contest 2013, Sponsored by "Paras Dharma Ashram"

ancestors
have is
called our call
is will
descendants

Druga nagrada, HaikuNow! Innovative Haiku Contest, The Haiku Foundation 2012

ZAHVALA

Bez pomoći cijenjenih kolegica i kolega, nesebičnih ljubitelja haiku-poezije i haiku-prijatelja, ne bih mogla prikupiti podatke za ovaj esej, u svakom trenutku svjesna da je to zapravo tek nekoliko opeka na koje bismo trebali dozidavati i dograđivati sve ono što čini naš hrvatski haiku-pokret. Stoga zahvaljujem haiku-pjesnicima, autorima eseja, urednicima, prevoditeljima antologija i brojnih zbirki i časopisa koji su dozvolili tiskanje podataka te nesebično dijelili svoja saznanja. Izdvojila bih i posebno zahvalila Borisu Nazanskom te Tomislavu Marijanu Bilosniću. No, da nema te velike i odane ljubavi za haiku u hrvatskih pjesnika, njegovih pionira i upornih ljubitelja japanske kulture i umjetnosti, pa tako i haiku-poezije, ni ovaj esej ne bi ugledao svjetlo dana.

Proljeće 2014